

Република България
ИКОНОМИЧЕСКИ
И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

РЕЗОЛЮЦИЯ

на ИСС относно

Присъединяването на България към Евророната

(разработена по собствена инициатива)

София

май 2024 г.

Икономическият и социален съвет (ИСС) включи в Плана за дейността си за 2024 г. разработването и приемането на Резолюция на ИСС относно „Присъединяването на България към Евронзоната“.

Разработването на резолюцията бе определено от Председателския съвет на Комисията по макроикономика, бюджет и финанси (КМБФ) с докладчици заместник-председателите на ИСС – Евгений Иванов (група 1), Пламен Димитров (група 2) и Богомил Николов (група 3). Работата на докладчиците бе подпомогната от експертите Георги Симеонов, Петър Мишев и Виолета Манолова.

На заседание на 16.04.2024 г. КМБФ прие проекта на Резолюция на ИСС относно „Присъединяването на България към Евронзоната“, който да се внесе от Председателски съвет за разглеждане в Пленарна сесия на 17.05.2024 г.

Председателският съвет разработи и одобри проект на Резолюция на ИСС относно „Присъединяването на България към Евронзоната“, който внесе на заседание на Пленарна сесия.

На своята пленарна сесия, проведена на 17 май 2024 г., Икономическият и социален съвет прие настоящата резолюция.

1. Това е поредният документ изготвен от Икономическия и социален съвет, който разглежда процеса на присъединяване на България към Еврозоната. Резолюцията е естествено продължение на изготвени Становища на ИСС от 2017¹ г. и 2022² г. Освен това, през месец октомври на 2023 г., ИСС изготви и резолюция на тема *„Относно членството на България в Еврозоната“*. Всичко това показва последователност в работата на съвета и ангажираност в процеса за пълноправно членство в Икономическия и паричен съюз.
2. ИСС е единственият независим орган, който предостави на българското общество обективен анализ за влиянието от въвеждането на единната европейска валута върху доходите, инфлацията и икономическото развитие от юли 2022 г. на тема - *„Въздействие на присъединяването на България към еврозоната върху икономическото развитие, инфлацията и доходите в страната“*.
3. ИСС подчертава за пореден път, факта че социалните партньори са сред най-активните участници в процеса по информиране на обществото за ползите и предизвикателствата от членството в Еврозоната. Поредица от дискуссионни форуми, конференции и разяснителни срещи бяха извършени през последната година.
4. В условията на технологичен прогрес и развитието на социалните мрежи като основен източник на комуникация, дезинформацията става ключов елемент за манипулиране на общественото мнение. Продължаваме да наблюдаваме организирани дезинформационни мероприятия за потенциално неблагоприятни последици от влизане в еврозоната, които протичат в социалните мрежи с пълна сила. ИСС оценява положително, че най-накрая информационния сайт към Министерство на финансите - <https://еврото.бг>, чиято функция е да предоставя на българските граждани пълна информация за еврото, е активен. Това се случи чак на 25.03.2024 г.
5. ИСС настоява държавните институции и информационни канали да се противопоставят категорично и организирано на водената дезинформационна кампания, като не допускат българското общество да бъде умишлено стресирано и въвеждано в заблуждение относно несъществуващи опасности за стандарта на живот

---

¹ Ускоряване на подготовката за присъединяване на Република България към еврозоната” (2017 г.)

² „Национален план за въвеждане на еврото” (2022 г.)

в резултат на въвеждане на еврото. Особено уязвими в това отношение са групите с по-ниски доходи, които споделят страховете, внушавани им по всички възможни начини, включително чрез листовки на улицата. В този контекст очакваме по-голяма активност от страна на всички ангажирани с информационната кампания институции.

6. За пореден път ИСС подчертава, че присъединяването към Еврорезоната води до ускорена конвергенция на всички икономически индикатори на съответната държава в периода след нейното присъединяване. Тази теза е доказвана многократно в редица емпирични изследвания по темата, както на български, така и на чуждестранни автори.
7. Присъединяването към Еврорезоната води до по-висок реален ръст на доходите на работещите и създава условия за подобряване на бизнес средата, предпоставка за бизнеса да повиши своите обороти, а оттам и положителните си финансови резултати и като цяло кръгооборота на потоците в икономиката. Добър пример в тази посока са трите балтийски републики – Литва, Латвия и Естония. Те имат сходна структура на икономиката с България и сходни парични системи. Там се наблюдават ръстове на заплатите от 80% до 120% за период от 6-7 години след присъединяването им към Еврорезоната.
8. Друга положителна страна от въвеждането на еврото е факта, че това води до ограничаване на разходите за превалутиране на всички икономически субекти. Натрупаните статистически сведения на вече присъединили се към единната валута държави, показва че спестените средства на национално ниво възлизат на 0,5% от БВП на съответната страна. В случая на България, при прогнозен БВП за настоящата година от над 200 млрд. лева – става въпрос за намаление на транзакционните разходи на национално ниво с над 1 млрд. лева.
9. ИСС счита, че страховете на хората от повишаване на инфлацията в резултат на въвеждане на еврото, не се оправдани. Напротив, тези страхове на хората са обект на агресивна дезинформационна кампания, която често не е подкрепена с необходимите доказателства и аргументи. Ефектът върху общата инфлация в дългосрочен период е от порядъка на 0,1% до 0,3% според наличната научна литература. В краткосрочен

период по-сериозен ефект върху инфлацията би имало само вследствие от потенциални опити за спекула с цените на отделни стоки или услуги, чието търсене е нееластично спрямо изменението на цената поради специфичния характер на съответната стока или услуга.

10. Въпреки извървените стъпки в посока на присъединяването на страната ни към Еврозоната, ИСС споделя и някои безпокойства относно недостатъчната активност към момента на институциите по провеждане на разяснителна кампания за еврото. Българското общество не получава актуална информация за непосредствените ползи от въвеждането на еврото в други европейски страни, които са имали парична система, основана на валутен борд.
11. Като мярка срещу необосновано покачване на цените се предвижда т.нар. „период на двойно обозначаване на цените“. В този период цените и другите парични суми за плащане, кредитиране и дебитиране, придружени от изрично посочване на фиксирания обменен курс, ще бъдат изписвани и представяни на гражданите както в левове, така и в евро. В тази връзка, ИСС подчертава, че периода на „двойно обозначение“ трябва да бъде с по-дълъг хоризонт, като гаранция че ще бъдат пресечени опитите за спекула.
12. ИСС обръща внимание, че към момента не се популяризират мерките, които институциите ще предприемат за предпазване на възрастните и уязвимите граждани от измами и престъпления, свързани с процеса на превалутирането. Не е достъпна широка информация за формите на институционален контрол.
13. Във връзка с изложените притеснения, ИСС счита, че все още е налице необходимото време, чрез последователна и активна информационна кампания, тези проблеми да бъдат решени и гражданите да получат адекватна информация, която да почива на обективни количествени и качествени анализи по темата.
14. В тази връзка ИСС отбелязва, че страната ни получи подкрепа от лидерът на Еврогрупата Паскал Донахю, който посети София на 15 март 2024 г., България да стане част от еврозоната още през 2025 г. Споделяме препоръките, които г-н Донахю отправи по време на организираната от Министерство на финансите конференция на

тема: *“Европейският път на България – присъединяване към еврозоната: предимства и предизвикателства пред бизнеса”* – страната да продължи да пази нисък държавен дълг и сигурност на публичните финанси и да се направи всичко възможно за понижаване на инфлацията.

15. Пътят на България към членство в Еврозоната е започнал още при преговорите за присъединяването на страната ни към ЕС (2001– 2005 г.), преминавайки през пълноправното членство в Съюза (2007 г.), последвано от процеса на присъединяване на България към Валутно-курсовия механизъм II (2018–2020 г.) до настоящия период на подготовка и покриване на задължителните критерии за членство в Еврозоната.
16. ИСС подкрепя основния документ, който разглежда процесът на присъединяването на България към Еврозоната, а именно „Национален план за въвеждане на еврото в Република България“, приет с решение на Министерски съвет №344 от 30.05.2022 г. Актуализираният вариант на документа е гласуван с решение №797 на Министерският съвет от 13.11.2023 г.
17. В приетия национален план за въвеждане на еврото е избран сценарий *„без преходен период“* – а именно евробанкнотите и евромонетите да станат официално разплащателно средство в деня на членството на страната ни в Еврозоната. Този вариант е административно най-благоприятен, както за българския бизнес, така и за българските граждани.
18. Според записаното в документа *„Национален план за въвеждане на еврото в Република България“* етапите, през които трябва да премине страната ни в процеса на присъединяване са групирани в две основни направления:
  - ❖ Подготовка за замяната на левовите с евро преди датата на въвеждането на единната европейска валута
  - ❖ Период започващ от датата на въвеждането на еврото
19. Основните стъпки в първият етап са фокусирани върху избора на дизайн и производство на евромонети (БНБ); двойно обозначаване на цените в лева и евро (МИИ и КЗП); информационна кампания (МФ); снабдяване на банките с банкноти и монети (БНБ); превалутиране на финансовите инструменти (КФН).

20. При вторият етап ключовите моменти са свързани с: двойното обращение на левове и евро през първият месец от въвеждането на единната европейска валута (БНБ); продължаване на процеса по снабдяване на търговските банки с евромонети и евробанкноти (БНБ); автоматично превалутиране (БНБ, ТБ, останалите платежни институции), физически обмен на левове срещу евро (БНБ, ТБ, Български пощи); изтегляне от обръщение на българските банкноти и монети (БНБ).
21. Във връзка с подготовката за членство на България в Еврозоната е създаден координационен съвет (със съпредседатели министъра на финансите и гуверньора на БНБ), който се отчита пред Министерския съвет. Към него има обособени седем работни групи: Макроикономически анализи и публични финанси (МФ); Публична администрация (АМС); Небанков финансов сектор (КФН); Пари, платежна инфраструктура и кредитни институции (БНБ); Нефинансов сектор (МИИ); Защита на потребителите (МИИ и КЗП); Комуникации (МФ, БНБ).
22. ИСС също така оценява като позитивно, че през м.03.2024 г., за обществено обсъждане беше публикуван „Закона за въвеждането на еврото в Република България“ („ЗВЕРБ“), с който се уреждат принципите, правилата и процедурите за въвеждане на еврото като парична единица в страната, и се цели повишаване прозрачността и информираността за процеса на въвеждане на еврото.
23. В ЗВЕРБ се регламентира официалният валутен курс за обмен на лева за евро, а именно фиксираният валутен курс на лева към еврото, определен в Регламент (ЕО) № 2866/98 на Съвета от 31 декември 1998 г. относно валутните курсове към еврото на валутите на държавите-членки, които приемат еврото. Ангажиментът на българските власти страната ни да се присъедини към еврозоната със сегашния фиксиран курс е потвърден както в Националния план за въвеждане на еврото в Република България, така и в Решението на Народното събрание от октомври 2022 г., с което беше възложено на българските институции ускоряване на консултациите и продължаването на техническата подготовка за приемане на еврото в страната.
24. В заключение, ИСС за пореден път изразява категоричната си подкрепа за завършване в бързи срокове на процеса по присъединяване на страната към ИПС.

Индикативната дата към която България трябва да се стреми е тази разписана в актуализирания вариант на документа „*Национален план за въвеждане на еврото в Република България*“ – 01 януари 2025 г. С въвеждането на еврото ще завърши и последната фаза на евроинтеграционните процеси на България.

/п/

Зорница Русинова

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ